

דף כד.

עין משפט א.

אה"ע סימן קעו סעיף ג

עיין לעיל דף כג: עין משפט ג

עין משפט ב.

אה"ע סימן ו סעיף א

א. כהן אסור מן התורה בגרושה, זונה, וחללה^ד. ומדרבנן אסור גם בחלוצה. וע"כ אם נשא בדיעבד ספק חלוצה^ה אין מוציאים אותה.

ב. ספק גרושה^ו בין מהנישואין בין מהאירוסין, ואפי' ריח הגט פוסל בכהונה^ז. וריח הגט היינו כגון שגירשה רק ממנו^ח או נתגרשה מכח קול^ט שיצא עליה שמקודשת לפלוני. אבל גירושין על תנאי ולא נתקיים התנאי ואח"כ בעלה מת והיא אלמנה אין בגט שהיה על תנאי אפי' ריח הגט. ולפי"ז רשאי גם הכהן לגרש אשתו על תנאי ואם לא נתקיים התנאי חוזרת אליו.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קסא סעיף ד

ד. מצוה על הגדול לייבם או לחלוץ, לא רצה או שא"א לו כגון שהיה נשוי אחותה, חוזרין על כל האחין זה אחר זה דרך גדילתן^י, לא רצה חוזרים לגדול ואומרים לו עליך מצוה או חלוץ או ייבם, לא רצה

ד. מגמ' יבמות כ"ד.

ה. משמע מהשו"ע דגזרו לכתחילה גם על ספק חלוצה לכהן ועיין ברש"י יבמות כ"ד.

ו. מספק דאורייתא לחומרא, לא כן בספק חלוצה שזה ספק בדרבנן.

ז. ואם נישאת תצא כ"כ בח"מ.

ח. משום שכתוב ואשה גרושה "מאישה" אפי' שאינה גרושה אלא מאישה בלבד לא יקחו.

ט. והיינו מכח חומרא הצריכו גט. והמרדכי מביא להקל לכהונה משו"ת הרשב"א כ"כ הח"מ.

י. ממשנה דף ל"ט ע"א. וכ"כ התוס' שם, ולא כהרמב"ם דס"ל דאחר שלא רצה הגדול לייבם הרי כולם שווים, ואם השני רוצה לייבם והיא אינה רוצה להתייבם אלא לשלישי הקטן ממנו דינה כמורדת, וכן הוא דעת הרשב"א, כ"כ הב"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

כופין אותו לחלוץ, ואין כופין אותו לייבם ^ז.

הגה: ה. נשבע הגדול שלא לייבם ולא לחלוץ, כופין אותו, ומ"מ מתירין השבועה, אע"פ שאינה חלה, משום מראית עין.

עין משפט ד. אה"ע סימן קסא סעיף ז

ז ט. אע"פ שמצוה בגדול לייבם, אם קדם הקטן ויבם זכה, וה"ה אם חלץ לה הקטן מהני בדיעבד, אבל לכתחילה צריכה להדר אחר הגדול.

עין משפט ה. אה"ע סימן קסג סעיף א

א. המייבם את יבמתו זוכה בנכסי המת ^ל, ועומד במקומו ליטול חלקו בנכסי אביהם, ואפי' גירשה מיד, ובלבד שהיתה ראויה לו ליבום, ויורש דוקא במוחזק ^מ, כגון שמת אביהם ואח"כ מת אחיו קודם שחלקו, אבל היבם אינו אוכל חלק אחיו המת בראוי, כגון אם מת אחיו ואח"כ מת אביהם, ואפי' במוחזק אינו נוטל אלא כגוף הנכסים, אבל בשבח שהשביחו הנכסים אינו נוטל חלק אחיו ^נ, ואפי' שבחו אחר היבום קודם החלוקה.

הגה: ב. י"א דכל מה שנקרא ראוי לגבי בכור נקרא ראוי לגבי היבם. וי"א דיבם נוטל במלוה ובשאר ראוי של המת, רק שאינו נוטל בראוי של

כ. אף למ"ד שמצוות יבום קודמת, אין כופין לייבם דאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת, ב"ש.

ל. ממשנה יבמות מ"א ע"א וכת"ק, ויליף לה בגמ' מדכתיב "יקום על שם אחיו". ואין צורך לקרוא את הבן הבכור של היבם והיבמה על שם המת כמבואר בסי' קס"ו סעיף ו', שקבלת חז"ל ביבמות כ"ד ע"א עקרה פשוטו של מקרא בזה, ועיין בשו"ת יביע אומר חלק ה' יור"ד סי' כ"א אות ב' שכן העלה ודלא כדעת החולקים.

מ. ממשנה בכורות דף נ"א ע"ב. ושם טעמא בגמ'.

נ. היינו בשבח הנכסים של אביהם, אין נוטל השבח, אבל בנכסי אחיו נוטל השבח דהוא יורש אותו, ואין חולק עם שום אדם כ"כ המגיד וב"ש ס"ק א'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

אביו, אם מת אחר אחיו, והסברא הראשונה נראית עיקר.

עין משפט ו. אה"ע סימן קעב סעיף א

א. סריס חמה^ס, ואילונית^ע, אינם בני חליצה ויבום. לפיכך אילונית ודאית שחלצה, לא נפסלה לכהונה. וכן סריס חמה שחלץ, או שחלצו לאשתו^פ, אינו כלום. היה לאילונית ודאית, צרה, מותרת להתייבם.

עין משפט ז. חו"מ סימן רעו סעיף ד

ד. משפחת האם אינה קרויה משפחה, שאין האם יורשת את בנה ולא את בתה^ז. ואחין מאם אין יורשין זה את זה אלא כל אחד משפחת אביו יורש אותו.

הגה: שתוקי שאין לו יורשין מן האב אין משפחת אמו יורשין אותו^ק אלא הרי הוא כגר ונכסיו הפקר.

ה. האיש יורש את אמו והבת את אמה אם אין לה^ר בן שדינם בנכסי האם כמו בנכסי האב ששניהם יורשים אמם אלא שהבן וזרעו קודמין לבת.

ס. פירוש שנסתרס ע"י קדחת, ערוך

ע. פירוש איילונית שיש לה טבע זכר, כלומר שאינה יולדת, ואילונית נגזר מאיל שהוא זכר הצאן

פ. הגה: היה ספק סריס, חולץ. ולא מחזקין ליה בודאי סריס, אלא אם ראו בו, מיד שנולד, אחד מסימני סריס, כגון שהטיל מים ולא עשה כיפה; אבל בלאו הכי יש לחוש שנתקלקל אחר לידתו, וצריך לחלוץ (ריב"ש סימן תע"ד).

צ. ממשנה ב"ב ק"ח ע"א ובגמ' ק"י ע"ב.

ק. מתרומת הדשן סי' שנ"ב.

ר. ממשנה ק"ח ע"א וגמ' קי"א ע"א.

אם אין לה בן, מברייתא שם וכת"ק דהלכתא כוותיה.

עין משפט זז.

אה"ע סימן קסא פ"ד
ע"י לעיל עין משפט ג

דף כד:

עין משפט א.

אה"ע סימן קסג פ"א
ע"י לעיל עין משפט ה

עין משפט ב.

אה"ע סימן יא פ"ה

ה ט. הנטען על השפחה ש ונשתחררה, או על הכותית ונתגיירה, לא ישא אותה ואם כנס לא יוציא.

עין משפט ג.

יו"ד סימן רסח פ"ב

יב. יח. כשיבא הגר להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיזכה בה ת או משום פחד בא ליכנס תחת כנפי השכינה, ואם איש הוא בודקין שמא עיניו נתן באשה יהודית^א, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בבחורי ישראל, ואם לא נמצאת להם עילה מודיעים להם כובד עול התורה וטורה שיש בעשייתה על עמי הארצות כדי שיפרשו, ואם קיבלו ולא פירשו וראו אותם שחוזרים להכנס בקהל

ש. מיבמות כ"ד ע"ב ואפי' בא עליה ודאי ולא רק נטען אם כנס אחרי שנשתחררה לא יוציא. כ"כ הב"ש. ואם אחרי שכנסה גירשה לא יחזיר אותה, אם לא שיש לו בנים ממנה שמותר לו להחזירה. כ"כ הב"י בשם הרשב"א.

ת. הרמב"ם בפ"ג שם ממסקנת הגמ' בכתובות כ"ד ע"ב. וכתבו התוס' בפ"ק דשבת בהוא שבא לפני הלל ואמר לו גירני ע"מ שאהיה כהן גדול, צ"ל שהלל בטוח היה שסופו לעשות לשם שמים, וכתב הב"י דמכאן יש ללמוד דהכל לפי ראות עיני ביה"ד עכ"ל. ולפ"ז גם בבא לישא ישראלית אם הדיין רואה שסופו לעשות לשם שמים יש להקל ולקבלו וצ"ע.

א. וכמ"ש במנחות מ"ד ע"א שמא עניך וכו', ובדיעבד הוי גר כמו שמסיים בשו"ע, והוא מיבמות מ"ז ע"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

ה' מאהבה מקבלים אותם.

יט. אם לא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו שכר מצוות ועונשין ומל וטבל בפני ג' הדיוטות, הרי זה גר אפי' נודע אח"כ שבשביל דבר אחר הוא מתגייר, הואיל ומל וטבל יצא מכלל עכו"ם וחוששין לו עד שתתברר צדקתו, ואפי' חזר ועבד ע"ז הרי הוא כישראל מומר ב שקידושיו קידושין.

הגה: ישראל מומר שעשה תשובה א"צ לטבול, ורק מדרכבן יש לו לטבול ולקבל עליו דברי חבירות בפני ג' ג.

עין משפט ה. אח"ע סימן יא סעיף ב

ה. הוציאה בעלה משום דבר מכווער ונישאת לאחר וגירשה, לא תינשא אח"כ לנטען, דבגללו גירשה בעלה ד, ואם נישאת לא תצא אף שאין לה בנים ממנו.

ו. אשה שבאו שני עדים והעידו שזינתה עם פלוני בעודה תחת בעלה הראשון, ה תצא אף דיש לה בנים.

ב. בטור כתב דאם חזר לסורו יינו יין נסך. וכתב בפרישה די"א דאוסרין יינו למפרע קודם שחזר לסורו, והט"ז בס"ק ט"ז חולק על זה דהרי הוחזק לכל דבר כישראל ואין לפוסלו רק מכאן ולהבא, ורק לחומרא ולא לקולא. ובספר ראשון לציון למוהר"ר רבינו חיים בן עטר זצ"ל דחה דברי הט"ז והסכים עם דברי הפרישה דאם חזר לסורו גרע מגוי ודינו כמין ונאסר היין למפרע ע"ש.

ג. מנ"י בפ' החולץ, ועיין בסי' רס"ז ובבאר הגולה שם על סעיף ח'.

ד. לפ"ז ישנה קולא דאם אחר הפסיק לנטען, אף היכא דליכא בנים מהנטען לא תצא. ובלא היתה הפסקה של נישואי אחר ונישאת לנטען, תצא, אם לא שיש לה בנים. ואם הוציאה בעלה בגלל עדי טומאה אפי' נישאת בנתיים לאחר וגירשה, ונישאת אח"כ לנטען, תצא.

ה. מיבמות כ"ד. ומה שהעידו שזינתה היינו ברצון, דבאונס לא נאסרה לכוועל כמו שלא נאסרה לבעל כ"כ הח"מ מגמ' כתובות דף ט' מבת שבע דהותרה לדוד לתירוץ ראשון דלא נאסרה על אוריה דאנוסה היתה. ואם בעלה כהן דאסור לו באונס צ"ע אם אסורה

עין משפט ו.

אה"ע סימן יא סעיף א

א. קינא לה בעלה ונסתרה^י, ולא שתתה מי המרים אסורה לבעלה, ואחרי שבעלה גירשה אסורה לזה שנתייחדה עמו, ואם נישאת לו תצא אפי' יש לה בנים ממנו^ז. אבל מבעלה אין מוציאים אלא אם כן נסתרה אחרי הקינוי.

ב. אם לא קדם קינוי רק שבאו עדים^ח שנסתרה עם איש זה ובא ומצאה שעומדת על המטה וחוגרת, או יוצאים ממקום אפל, או מנשקים^ט זא"ז, או נכנסו זא"ז והגיפו הדלתות אחריהם^י, או דבר מכווער אחר. אם הוציאה בעלה משום דבר מכווער זה, לא תנשא לנטען. ואם נישאת תצא, אך אם היו בנים^כ לנטען ממנה לא תצא.

ג. במה דברים אמורים כשיצא^ל קול דלא פסיק יום ומחצה, ולא היו

לבוועל. כ"כ הח"מ, והב"ש כתב שנאסרה לבועל בכה"ג שבעלה כהן ובוזה מפרש ההגה"ה ע"ש.

ד. מגמ' סוטה כ"ז ויבמות כ"ד וכ"ה. ולא שתתה מי המרים בין שלא רצה בעלה להשקותה בין שלא רצתה היא, ודבר זה צ"ע אם עומדת וצווחת טהורה אני ורוצה לשתות ובעלה מעכב למה תאסר לנחשד. ח"מ. וה"ה דאשה זו אסורה לכהן אחרי מיתת בעלה.

ה. ובוזה"ז אם בעלה רוצה לגרשה בעדי כיעור בע"כ רשאי, דבוזה לא תיקן ר"ג. כ"כ מהר"ם מלובלין ודלא כרש"ל. כ"כ הב"ש בס"ק ו'. ומשמע מהשו"ע דאף לצאת ידי שמים אינו חייב להוציאה.

ו. ובעיני עדים כשרים ולא קרובים. כ"כ הב"ש בס"ק י"ב משב"י.

ז. הח"מ מסתפק האם כל זה דוקא בצירוף כיעור ששהו לפני כן שיעור כדי טומאה, או אף בלי שהו חיישינן שנטמאה פעם אחרת, ועיין בשו"ת הרב מזרחי סי' כ"ה.

ח. היינו במנעול. כ"כ הרשב"א.

ט. כן פירש הרי"ף דחוזר על הנטען כ"כ הגאון. ורמב"ם ורא"ש פירשו דאע"פ שיש בנים מהראשון תצא.

י. כתבו הרש"ל והב"ח דהקול לא מכח העדי כיעור, אלא מדבר אחר. כ"כ הב"ש ס"ק ט"ו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

אויבים לאף צד. ואם **מ** חסר דבר מכל הנ"ל, אם נישאת לנטען **ב** לא תצא, אפי' אין לה בנים ממנו. ואפי' בא עד אחד **ב** ואומר שזינתה עמו לאו כלום.

הגה: ד. עדי כיעור מצטרפים **ע** דשאני מעדי קידושין, ואף שראו זה אחר זה וכיעורים שונים.

עין משפט ז. **אה"ע סימן יא סעיף ב**
עיי' לעיל עין משפט ה

עין משפט ז. **אה"ע סימן יא סעיף א**
עיי' לעיל עין משפט ו

מ. מלשון זה משמע דלא תנשא לכתחילה, ויראה דאף מכח הקול בעלמא לא תנשא דירחיק עצמו מלזות שפתיים, כמו הנטען מהשפחה והנוכרית. כ"כ הח"מ.

נ. מגמ' קידושין ס"ו, מההוא סמיא.

ס. ודעת רש"י ביבמות כ"ה דמוציאים אף מבעלה ע"י קול דלא פסיק, אפי' לא הוחזק בבי"ד עם עדי כיעור. כ"כ הב"ש ודוקא אם אין לו בנים ממנה. אבל הח"מ תמה דאף דיש לו בנים מוציאים, דבהרמב"ם להדיא כתוב להיפך. אבל באחד מהם דהיינו קול או עדי כיעור אין מוציאים. ואם בעלה הוציאה בדבר אחד וכנסה הנחשד, מוציאים ממנו אם אין לה בנים מהנחשד דכן משמע מהרי"ף ורמב"ם.

ע. ממרדכי ביבמות כ"ה. וה"ה עדי טומאה אע"ג דטומאה שראה זה לא ראה זה. כ"כ הח"מ לפי טעם הב"י דאיסורי דומיא לממון. ומשמע דעד אחד בכיעור לאו כלום, אולם אם מהימן ליה נאמן. כ"כ הח"מ, והב"ש חולק אף במהימן ליה. ובענין עד אחד בכיעור עיי' רא"ש יבמות ודעת ר"ת שם.

וה"ה בעד אחד בטומאה לאו כלום אם לא שמהימן ליה כבי תרי דנאמן כ"כ הח"מ והגאון הכריע כהח"מ ודלא כב"ש.